

2011-07-01, rev 2012-04-04, rev 2012-11-22

Gunnar Petersson
Flyinge Utveckling

Vad är ett bygdebolag?

Bygdebolaget har följande målsättning

Affärsidé

Driva verksamhet som gynnar den egna bygden men inte konkurrerar med befintliga privata verksamheter. Detta betyder ofta att man tar på sig uppgifter som av privata företag inte anses lönsamma nog.

Verksamheter som höjer bygdens värde. Det kan vara en bensinmack eller en livsmedelsaffär eller äldreboende, skola, lägenheter eller något annat som gör livet lättare för bygdens invånare.

Aktivt verka för att stärka bygdens förmåga till omställning och mindre klimatpåverkan.

Politiskt och religiöst oberoende och en arena för alla inom bygden som ser möjligheter.

Fler lokala arbetstillfällen men även erbjuda möjligheter till ideellt arbete. Även erbjuda sysselsättning i samverkan med offentliga sektorn.

Mål med bygdebolagets verksamhet är att höja bygdens värde, så att fler vill bo kvar eller flytta till bygden.

Bolaget söker köpa tjänster från företag i bygden.
Bygdebolaget kan med fördel vara ett (svb) bolag

Vinster

Bygdebolaget återinvesterar eventuella vinster från verksamheten.

Ägare

Alla delägare kommer från bygden, det är grunden för ett bygdebolag.

En eller flera ideella föreningar inom bygden, som alla i bygden kan vara medlemmar i, kan med fördel vara huvudägare. Detta kan förhindra att en lite grupp aktieägare kan dominera och ”kuppa” igenom beslut.

Aktieägandet skall ha en stor spridning inom bygden.

Kan vara en fördel att alla aktieägare har koppling till bygden. De blir ju då mera trogna att stödja restaurangen eller skolan mm.

Men det kan också gå bra att ha helt öppet aktieäggande, särskilt då det finns en stark bas i bygden.

Varför är (svb) bolag så bra organisationsform för bygdebolag

Bolaget kan ha obegränsat antal aktieägare och ändå vara ett privat aktiebolag. (++++)

Vinstutdelningsbegränsningen förhindrar girighet och skapar trovärdighet vilket är helt avgörande för ett bygdebolag (++++)

Bolagets vinster återinvesteras istället för att delas ut (+)

Utdelningen är inte knuten till antalet aktier utan till det faktiskt tillskjutna kapitalet och det år som tillskottet skedde, vilket av många kan uppfattas som rättvist (++)

Pris per aktie kan uppfattas som värdeökning men i ett (svb) bolag är utdelningen lika med SLR+1% ungefär lika med bankränta på tillskjutet kapital. (++++)

Aktiebolag uppfattas av de flesta idag som välkänt och regelverket är tydligt. (++)

(svb) bolag uppfattas av banker som mycket trovärdiga och skapas genom ett tillägg (kap 32) i ABL. (+)

ett (svb) bolag kan inte bli av med (svb) tillägget men däremot kan vanliga AB konvertera till (svb) bolag (++)

(svb) bolag är inte särskilt intressanta att köpa upp av vanliga aktiebolag och det gynnar långsiktigheten. (+)

Om man vill likvidera ett (svb) bolag så går överskottet till Allmänna arvsfonden, vilket inte är helt bra. Borde via arvsfonden kunna kopplas till bygden. (-)

Vinstskattebefrielse efter ansökan hos Skattemyndigheten önskar vi oss. Finns inte idag (-)

(svb) bolag måste ha en auktoriserad revisor. Fungerar inte så bra då revisorerna inte kan (svb) tillägget. Borde kunna ersättas med en särskild sanningsförsäkran.

Nedläggning

Om bolaget skall läggas ner. Vad händer då med eventuellt överskott? Först får alla aktieägare tillbaks sina insatta medel uppräknat med ett viss belopp. Om det sedan ändå finns ett överskott, så går detta till andra svb-bolag eller om sådana inte finns Allmänna Arvsfonden.

OBS Detta vill vi ändra på så att överskottet istället går till ideella föreningar inom bygden.

Men det kan kanske ske via arvsfonden.

Värdetillväxt

Värdet på bygdebolaget kan öka. Därmed ökar värdet på delägarnas andelar/aktier. Dessa kan säljas till andra inom bygden till ett högre pris än de köptes för. Men värdetillväxten begränsas i realiteten till möjliga utdelningar som inte har skett. Därför kan priset lätt fastställas. Om det går bra för (svb) bolaget så är ju sannolikheten stor att utdelning sker om det går dåligt att den inte sker. Men så kallat utdelningsutrymme kan sparas i fem år.

Men den stora värdetillväxten kanske främst sker i ökad trivsel och stigande fastighetsvärden inom bygden. Den som säljer sin fastighet och flyttar från orten kan också lämpligen sälja sina

aktier i bygdebolaget till den som flyttar in. Allra bäst är det så klart om nästan alla familjer i bygden också har andelar i bygdebolaget.

Flytta från orten

Bygdebolaget kan aldrig flytta från bygden, eftersom ju bygden är bygdebolagets affärsidé.

Samhällets syn på bygdebolag

Starka bygder är bra för samhället. Inom en kommun finns ofta underlag för 10-20 bygder och stadsdelar. Uppgifter kan läggas ut eftersom bygdebolaget är en organisation som drivs affärsmässigt.

Starka bygder kan bli politiska påtryckningsgrupper.

Vi klarar samhällsuppgifterna bäst om det som kan göras lokalt också görs lokalt. Bygdebolag liknar offentlig verksamhet mera än andra privata företag. Vi kan kalla dem privata samhällsservice bolag.

Men bygdebolag lyder inte under LOU, vilket kan vara en fördel om man vill bygga lokal ekonomi.

Om samhället bestämmer sig för att söka stimulera bildandet av flera bygdebolag vad kan man då göra?

- a) erbjuda möjlighet att ansöka om vinstskattebefrielse.
- b) ändra lagtexten så att överskott vid likvidation går till bygden.

Fördelar

Möjligen en del mer eller mindre förtäckta fördelar. Köpa mark av kommunen där kommunen sedan investerar i infrastruktur.

Lån

Bygdebolag kan få låna medel till sin verksamhet från offentliga systemen.

Vad gör det attraktivt att arbeta för ett bygdebolag

Bygdebolag behöver folk från bygden i sin styrelse, som finner det intressant att på olika sätt bidra. Även ideell insatser kan behövas.

Varför vill man då engagera sig?

Allt fler har kunskaper från arbetslivet kring olika former av affärsverksamhet.

Man vill göra något för sin bygd via de nätverk man har.

Om många i en bygd går samman har man en anseelig summa som skulle kunna satsas lokalt.

En krona som satsas i bygdebolaget ger möjlighet att låna 10 kr som ger en ökning av fastighetsvärden på 100 kronor. En oslagbar värdeökning.

Finansiella kriser kan göra att fler vill satsa sina besparingar inom den lokala ekonomin istället. Man har gått i pension men vill ändå "vara med".

Gemenskap med andra personer i bygden

Hur får vi många bygdebolag i Sverige?

Att det politiska systemet är tydliga med hur viktigt det är för framtiden med lokala krafter. Att man nu vidtar åtgärder för att stärka intresset för bygdebolag.

Att man även visar att man vid upphandlingar särskilt uppskattar bygdebolag.

Behövs särskilda förutsättningar för att ett bygdebolag skall uppstå? Vissa eldsjälar som allt vilar på? Jovisst, men det gäller ju också för privata bolag och sådana har vi ju många av.

Vi behöver synliggöra möjligheterna med bygdebolag via ord men framförallt handling. Dvs peka på möjliga utmaningar (=business case) som många bygder relativt enkelt skulle kunna sätta igång med.

Att jobba i ett bygdebolag behöver ju inte vara sämre än att jobba i ett privat bolag.

Möjligen en högre grad av att göra något som gynnar samhället och bygden. Men så tänker säkert också många privata företagare.

Klimatomställningen kommer att kräva mycket nytt gemensamt tänkande.

Bygdebolag är en väg att skaffa sig mera kraft i det lokala samhället som med stor sannolikhet kommer att behövas.

Tilliten till de finansiella och monetära systemen är i gungning.

Kommunerna

Om metoden bara är att spara så innebär det sämre service. Då flyttar fler från de perifera orterna inom kommunen. Slå samman till större enheter, ropar vissa.

Bygdebolag ett samhällskontrakt som räcker ut en fast hand till de lokala krafterna. Vi ställer upp om ni ställer upp, så vi bygger ett hållbart samhälle, som klarar de påfrestningar som kan komma.